

VERSJON 2.0 | 2024

PARKFORVALTNINGEN, BYMILJØETATEN

Beskyttelse av trær

Normer og krav for rigg, arbeid og arrangement
i parker og friområder

Foto: Olav Helland / Oslo kommune.

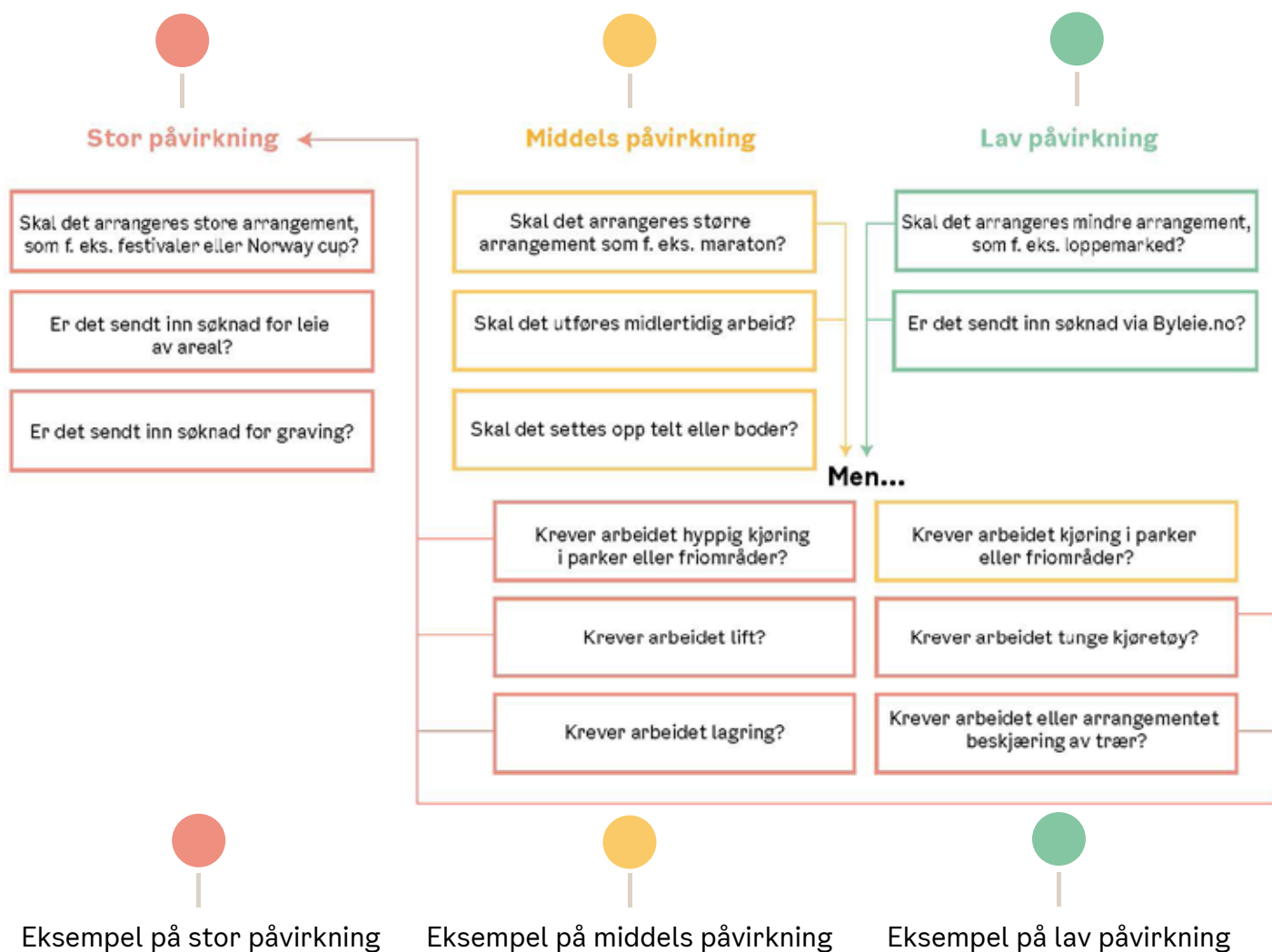
Oslo

1. Innledning

Dette dokumentet er for deg som har fått tillatelse til å gjennomføre arrangement, utføre arbeid, graving eller andre tiltak i Oslos parker og friområder. Målet med dokumentet er å sikre de eksisterende trærne i byen vår.

1.2 Påvirkningsgrad

Dokumentet er satt opp etter hvilken påvirkningsgrad tiltaket deres har på trær. Dersom tiltaket har stor påvirkningsgrad, krever vi større tiltak for å beskytte trærne. Ved lavere påvirkningsgrad krever vi mindre tiltak. Hvilke tiltak vi krever ved de ulike påvirkningsgradene vises med rød, gul og grønn markering.

1.3 Treets anatomi

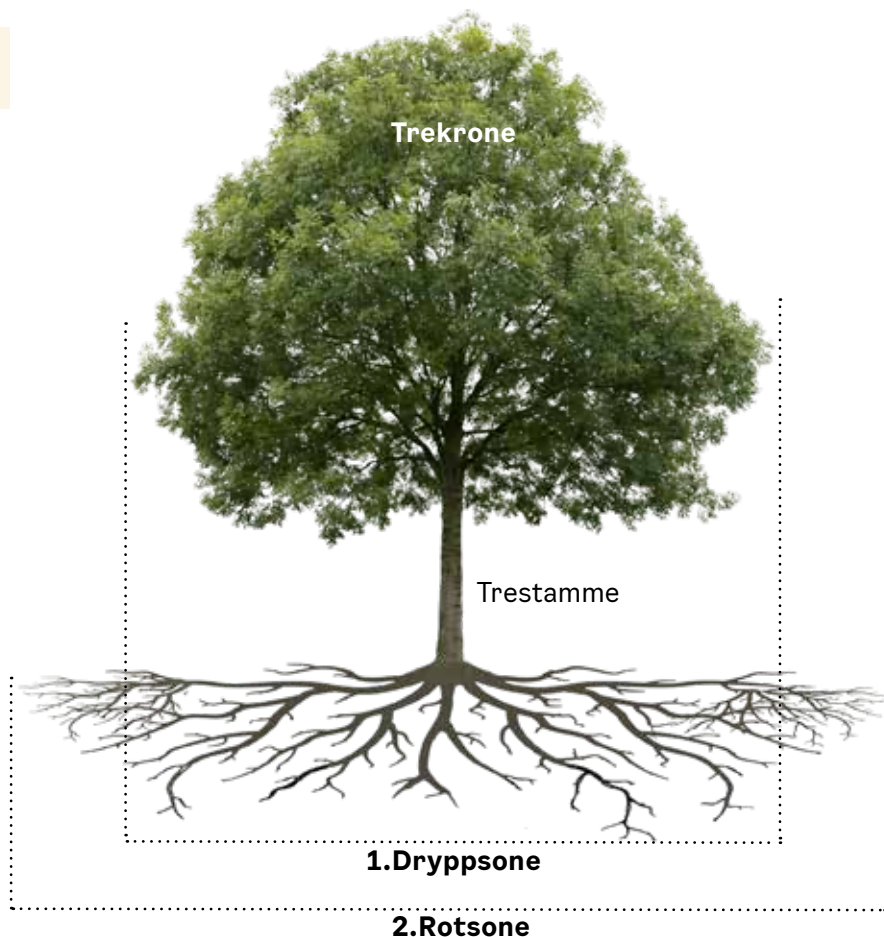
1. Dryppsonsone

Dryppsonen er det arealet som ligger under trekrone, kronens omfang.

2. Rotsone

Rotsonen består av røttene til treet. Vanlig rotsone hos trær i parker eller friområder er 2-3 ganger så stor som omfanget av trekrone.

Flesteparten av røttene befinner seg innenfor dryppsonen og i de øverste 50 centimeterene med jord.

1.4 Trusler mot trærne

Rotskader

Røttene er svært viktige for trærne, da de forankrer og gir næring til treet. Skader på røttene kan påvirke vitaliteten og stabiliteten til treet og kan føre til at treet dør. Et skadet eller dødt tre kan være farlig for omgivelsene.

Skade på røttene kan være forårsaket av:

- Jordpakking*
- Oppbevaring
- Kjøring, parkering og andre ting som forårsaker trykk på bakken
- Graving. Avskårne røtter er en irreversibel skade som kan ødelegge treets helse og stabilitet.

**Jordpakking er en reduksjon i jordas porøsitet grunnet trykk. Jordpakking i rotsonen ødelegger røttene oksygentilgang og fører til at røtter dør, noe som kan få alvorlige følger for treet.*

Skade på stamme og trekrone

Anleggsutstyr kan skade den delen av treet som er over bakken ved å knekke grener, rive opp barken og skade stammen. Slike skader er permanente og kan være fatale.

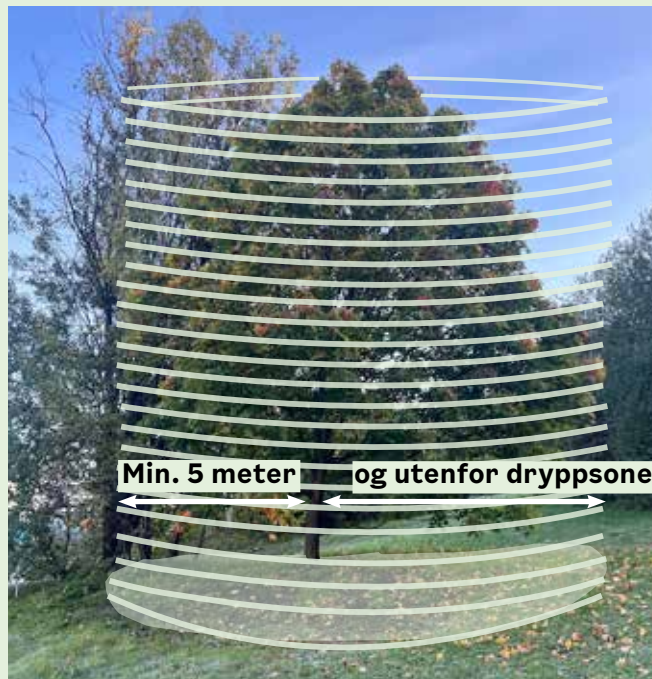
Bildet under viser en stor skade på treet.

2. Beskyttelsessone

Beskyttelsessonen har en radius på **minimum 5 meter** og utenfor treets dryppssone. Avstanden måles fra stammens ytterkant. Beskyttelsessonen gjelder både over og under bakken og uansett formål eller påvirkningsgrad.

Beskyttelsessonen skal sikre trærne mot kompaktering av jord og støtskader på stammen eller trekronen. Innenfor treets beskyttelsessone er det forbudt å kjøre, parkere og utføre gravearbeid eller oppbevare materialer. Bensin, diesel og andre kjemikalier må oppbevares og håndteres i god avstand fra trærne. Beskyttelsessonen skal ikke fravikes med mindre det er avtalt med BYM.

2.2 Beskyttelsessone for gatetrær og trær i faste dekker

Gatetrær eller trær i faste dekker er ikke like følsomme for komprimering som trær i jord, men har ofte problemer med plassmangel rundt treet. Under arbeider med stor påvirkningsgrad, der det ikke er mulig opprettholde beskyttelsessonen, skal stammevern brukes (se 3.2 stammevern).

På underlag som tåler høyt trykk (asfalt) og hvor andre lover og regler ikke er i konflikt, er det godkjent å parkere og lagre materialer innenfor beskyttelsessonen til et gatetre.

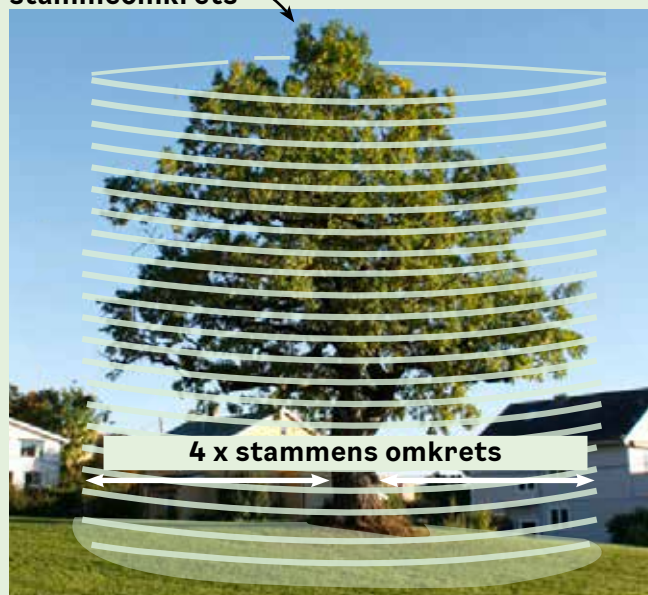
Beskyttelsessonen gjelder for alt materiale unntatt veibane. Hvis treets beskyttelsessone ligger i veibanen kan denne delen ekskluderes.

2.3 Beskyttelsessone for særlig verdifulle trær

Trær med stammeomkrets over 90 centimeter og eiketrær med stammeomkrets over 60 centimeter, målt en meter over terreng, regnes som særlig verdifulle trær. Disse trærne krever en beskyttelsessone på minimum 4 x stammeomkrets, målt en meter over terreng.

Beskyttelsessonen for trær med stammeomkrets over 300 centimeter er en radius på minimum 4,8 x stammens omkrets. Avstanden måles fra stammens ytterkant.

Eiketre >60 cm
stammeomkrets

3. Tiltak for å beskytte trær

I parker og friområder må det alltid i stor grad tas hensyn til trærne for å unngå unødvendig og irreversibel skade. Tiltaket bør planlegges ut fra treets premisser. En god plan for hvordan trærne skal beskyttes sparer dere for både penger og tid.

I denne delen forklares ulike måter å beskytte trærne på, men husk:

- › Vurder om tiltak kan flyttes utenfor området der trær påvirkes.
- › Ved planlegging av arbeidet bør det legges inn buffersoner rundt trærne.
- › Er det for trangt til å planlegge god sikkerhetsavstand? Vurder da best mulig løsning for trærne innenfor tilgjengelig areal.

Eksempel hvor det ikke er planlagt etter treets premisser. Treet vil neppe overleve.

3.1 Sperringer

Der hvor arbeidet eller arrangementet kommer tett på trærne skal det sperres av med fysiske sperringer utenfor treets beskyttelsessone.

 Ved tiltak/arbeider med lav påvirkningsgrad kan enklere sperringer settes opp med f.eks. sperrebånd eller tilsvarende.

 Ved tiltak med middels eller stor påvirkning skal:

- › Sperringene være satt opp slik at det ikke er mulig å kjøre, parkere eller oppbevare materialer innenfor treets beskyttelsessone.
- › Sperringene være på plass før arbeidet starter og det er ikke lov å fjerne eller flytte disse under arbeidet eller arrangementet.

 Ved arbeider med stor påvirkningsgrad skal også:

- › Sperringen være tydelig merket med hvilke restriksjoner som gjelder for beskyttelsessonen. (Se vedlegg 1 for skilt)

Stammebeskyttelse i form av et enkelt nettinggjerde.

3.2 Stammevern

Stammevern skal brukes hvis det ikke er mulig å gjerde inn treet, f. eks. i situasjoner ved gatetrær hvor plassmangel kan være et problem. Hvis det ikke er mulig å unngå kjøring i beskyttelsessonen er det krav på stammevern i kombinasjon med midlertidig bærelag.

Ved montering av stammevern skal stammen først kles med strie. Deretter bygges en enkel kasse av trematerialer rundt treet, mellom 0,5 til 1,5 m ut fra stammen. Mellom kassen og strien legges et støtdempende materiale. Støtdempende materiale kan være halm, bildekk, isolasjonsmatter eller liknende.

Skal arbeid pågå over lengre tid bør man bruke et fuktbestandig og støtdempende materiale for å unngå fuktskader på stammen og problemer med skadedyr (gamle bildekk er et godt eksempel på egnet materiale).

Eksempel hvor det utføres arbeid nær trærne, som er beskyttet med stammevern.

3.3 Midlertidig bærelag

Hvis kjøring innenfor beskyttelsessonen ikke kan unngås, må det først bygges opp stammevern, og så et midlertidig bærelag.

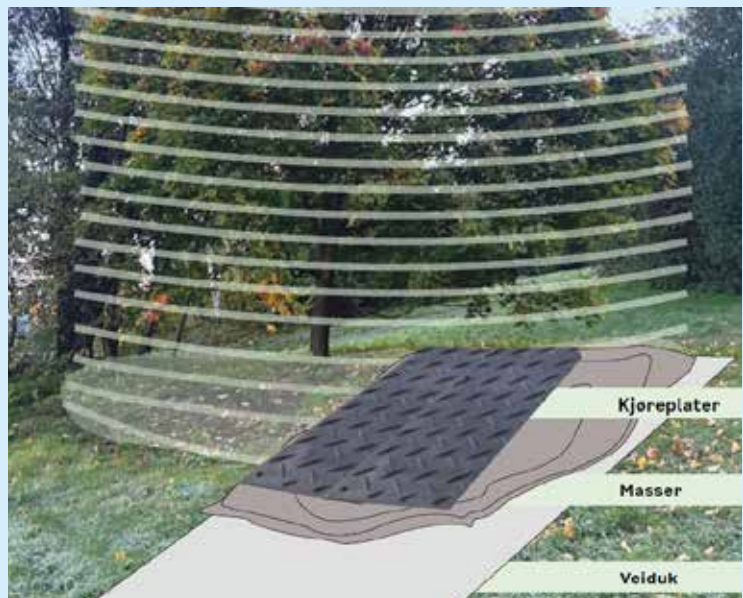
Bærelaget bygges opp ved å legge ut veiduk, deretter et minimum 300 mm tykt lag med masser, hvor fraksjonen ikke overstiger 1/3 av bærelagets tykkelse (for eksempel masser med en fraksjon på 0-63 mm). Massen må komprimeres, så legges utjevningssmasse eller kjøreplater. Bærelaget tar opp og fordeler belastningen fra trafikken og sikrer lufttilgang til røttene. Vær forsiktig ved fjerning av bærelaget for å unngå skade på røttene.

Ved arbeid med lav påvirkningsgrad kan egnede kjøreplater uten bærelag vurderes, dersom kjøringen ikke forårsaker jordpakking*.

Illustrasjonen viser en enkel oppbygging av et midlertidig bærelag.

**Jordpakking er en reduksjon i jordas porøsitet grunnet trykk. Jordpakking i rotsonen ødelegger røttenes oksygentilgang og fører til at røtter dør, noe som kan få alvorlige følger for treet.*

3.4 Beskjæring

Om det i enkelte tilfeller kan være behov for beskjæring av eksisterende trær for å kunne gjennomføre tiltaket skal både arbeidet og utførende arborist godkjennes av Bymiljøetaten før arbeidet påbegynnes. Videre skal tiltaket ikke påvirke treets vitalitet, det må heller ikke føre til at treet får strukturelle svakheter.

4. Innmelding av skade og fravik

4.1 Hvis det oppstått en skade

Dersom arbeidet har medført skade på trær eller annen vegetasjon, skal Bymiljøetaten varsles senest påfølgende virkedag.

Send en beskrivelse og bilder av skaden til: **postmottak@bym.oslo.kommune.no**
Merk eposten med **Skadet tre, «sted»**.

4.2 Fravik

Ved søknad om fravikelse skal det sendes epost med redegjørelse for prosjekt og tydelig begrunnelse til **postmottak@bym.oslo.kommune.no**

Merk søknaden med **Beskyttelse av trær, «sted»**.

5. Erstatning

5.1 Avtalt erstatning

Dersom det er avtalt på forhånd i en tidlig fase av arbeidet, kan felling av trær tillates mot erstatning. Trefelling kan skje dersom tiltaket regnes som viktigere enn akkurat dette treet. Summen skal dekke planting av nytt tre og tre års etableringsskjøtsel.

Det er tiltakshaver som betaler erstatning, men Bymiljøetaten bestemmer hvor nye trær skal plantes. Store trær er mer verdt enn kostnadene ved å etablere ett nytt tre. Derfor kan det avtales at treet skal erstattes med flere nye trær.

5.2 Ansvar ved skade

Skade kan oppstå som følge av arbeid eller bruk. Ofte vil ikke konsekvensene av skade vise seg før etter flere år. Dersom Oslo kommunes friområder, trær, busker eller annen vegetasjon og elementer, blir skadet vil Oslo kommune kreve erstatning av den som forårsaket skaden.

BESKYTTELSESSONE FOR TRÆR

INNENFOR SONEN ER DET IKKE LOV Å:

- **GRAVE**
- **KJØRE**
- **PARKERE**
- **OPPBEVARE MATERIALER**

TREE PROTECTION AREA

WITHIN THE ZONE IT IS NOT ALLOWED TO:

- **DIG**
- **DRIVE**
- **PARK VEHICLES**
- **STORE MATERIALS**